

Vereniging Bomenbelang Bronckhorst

Nieuwsbrief 6

april 2025

VBB zet zich, samen met jullie, in voor bomen en biodiversiteit. Het bestuur doet dit met veel plezier. Er lopen verschillende activiteiten en er zijn veel bomen om in de gaten te houden. Heb je zin mee te werken, in het bestuur, of met een bepaalde activiteit? We horen het graag.

In onze vorige nieuwsbrief deelde Elly haar enthousiasme over haar tulpenboom. Heb je ook een favoriete boom in je tuin of omgeving? Wij ontvangen graag een foto met je verhaal erbij!

Dick van Hoffen, Rob Pastoor, Marjolijne van Waveren, Gabriëlle Parel

www.bomenbelang.nl

bomenbelang@gmail.com

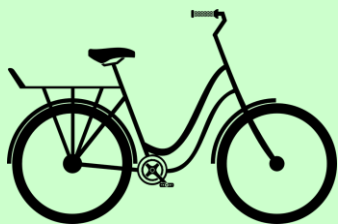
Noteer alvast in je agenda

Excursie De Bleijke, Hengelo, zaterdag 24 mei van 10.00 -12.00 uur

Algemene Ledenvergadering **mét gastspreker**
De Kei, Steenderen, zaterdag 7 juni, 10.00 - 12.00 uur

Inhoud (9 pagina's)

- MTB-route in Kruisbergse bossen – het vervolg
- Bouw een paasbult niet te vroeg: voorkom dierenleed
- Bomenbelang vraagt de gemeente om te handhaven
- Bomencursus voor beginners

Wat is het heerlijk fietsen tussen Toldijk en Steenderen!

Na heel wat jaren ongemak van de opdruk van boomwortels onder de verharding, ligt er nu een strak beton-gegoten pad. En de bomen zijn gebleven. Het kost wat meer, maar dan heb je tevreden bomen en tevreden fietsers en wandelaars.

MTB-route in Kruisbergse bossen – het vervolg

Wij hebben er al eerder over geschreven: de aanleg van een mountainbikeroute in de Kruisbergse Bossen door de Stichting Achterhoek Toerisme. Op de vorige ALV hebben de leden gevraagd om een krachtige stem te laten horen tegen de aanleg van deze nieuwe route. Op 19 december 2024 heeft de gemeente (na de eerdere afwijzing) de aanleg goedgekeurd. Bij het verschijnen van de vorige nieuwsbrief wachtten wij nog op aanvullende informatie van de gemeente om te bepalen hoe kansrijk een beroep tegen dit besluit zou zijn.

Intussen hebben wij de aanvullende informatie ontvangen. Hieruit bleek dat er zeker redenen waren om in beroep te gaan. Er is een verzoek opgesteld en ingediend. Punten daaruit zijn onder andere:

Het gebied heeft bestemming *natuur*, dat betekent dat er geen onevenredige aantasting mag zijn van bodem, landschap en waterhuishouding. De ligging van de route is nog niet bekend, dus hoe weet de gemeente dan zeker dat er geen aantasting zal zijn? Het gebied heeft bestemming *extensief recreatief medegebruik*, gericht op de beleving van natuur en landschap. Bij mountainbiken ligt de nadruk op het fietsen zelf en de sportieve prestatie.

Het is bekend dat er beschermde amfibieën, reptielen en zoogdieren in het gebied zitten, maar er is geen aanvullend onderzoek geweest. De Omgevingsdienst Achterhoek heeft dit wel geadviseerd. Er is geen onderzoek gedaan naar beschermde vogelsoorten als de Zwarte Specht en Wespandief.

Misschien valt het u al op: geen argumenten over bomen. Dat komt omdat individuele bomen nauwelijks bescherming hebben in bossen. Het is daarom makkelijker om andere zaken aan te grijpen bij ons beroep.

De rechtbank heeft nog niet gereageerd op het verzoek. Als het in behandeling wordt genomen kunnen wij nog aanvullende informatie opsturen. Op de achtergrond zijn we al bezig met het schrijven van deze stukken, net als bij het eerste stuk met hulp van Bomenstichting Achterhoek.

Tijdpad

6 december 2023 20 maart 2024	aanvraag bij de gemeente door Stichting Achterhoek Toerisme; gemeente weigert vergunning op basis van het ontbreken van stukken zoals ecologisch en archeologisch rapport. De graafwerkzaamheden die al begonnen waren werden stilgelegd;
april tot december 2024 19 december 2024	diverse keren contact VBB met gemeente om onze zienswijze te laten weten gemeente verleent alsnog vergunning omdat zij geen gronden meer ziet voor weigering. De ingediende plannen passen binnen de bestemmingsplannen. De ODA (Omgevingsdienst Achterhoek) heeft positief advies gegeven over de inmiddels ingeleverde archeologische en ecologische rapporten. Wel is als aanvullende voorwaarde gesteld dat de paden niet dieper worden uitgegraven dan 40 centimeter;
28 januari 2025	VBB dient beroep in bij rechtbank Gelderland.

Bouw een paasbult niet te vroeg: voorkom dierenleed

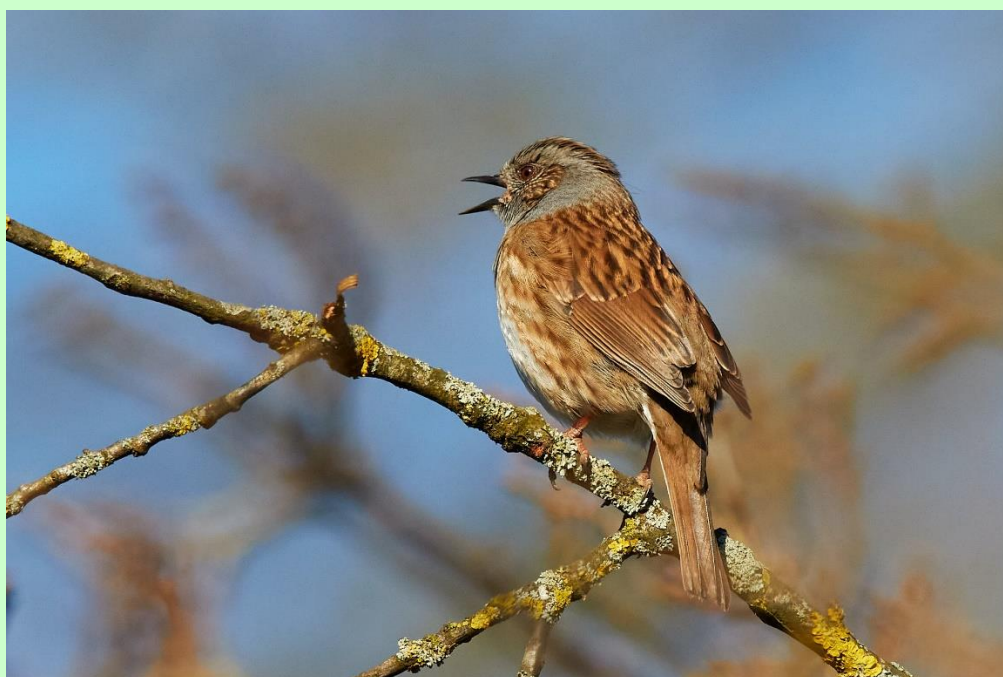
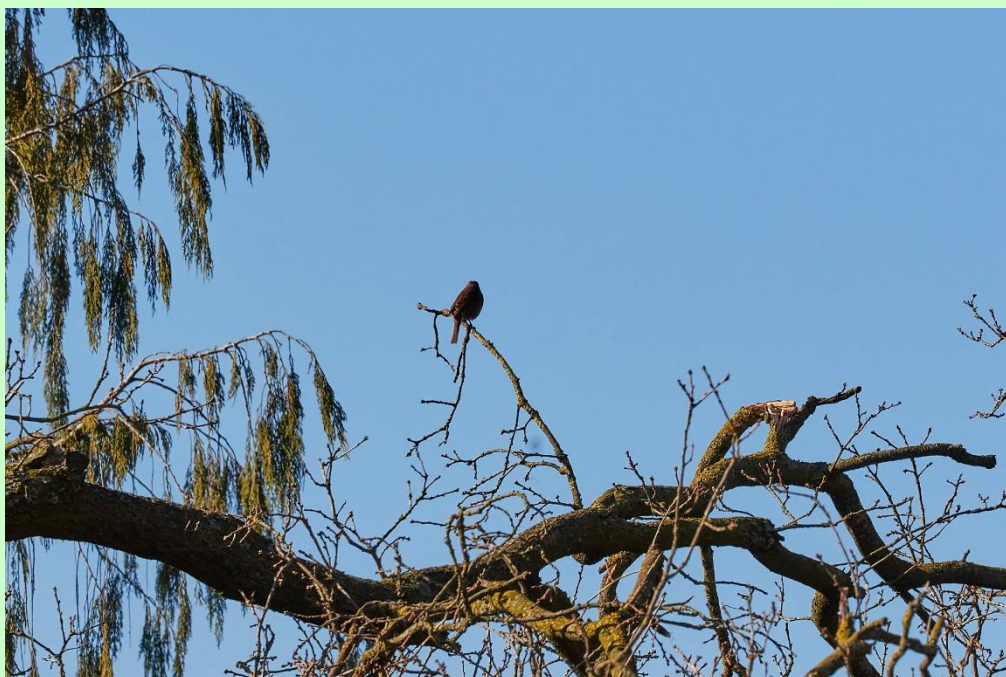
Door de late Pasen dreigt er flink wat dierenleed. Tot 14 maart is er volop gezaagd en dat levert veel snoeihout op. Op 15 maart start van het broedseizoen en mag je niet meer zagen. Dat mag ook niet in bosjes en houtwallen, tenzij je er een speciale omgevingsvergunning voor aanvraagt.

Niet zelden gaat het snoeihout na het zagen op een hoop om met Pasen als paasvuur te verbranden. Omdat het nog weken duurt voordat het Pasen is, dit jaar pas op 20 en 21 april, dreigt er voor veel dieren het gevaar levend verbrand te worden.

De takkenhopen die blijven liggen, zijn heel aantrekkelijk als nestplaats voor vogels als o.a. Heggenmus, Roodborst en Winterkoning. Die pikken zo'n plek gelijk in. Ook Egels kruipen er graag in weg. Wanneer het snoeihout in bosjes en houtwallen is verwerkt is dat natuurlijk geen probleem. De dieren hebben mooi wat extra mogelijkheden om een nest te bouwen op een plek waar roofvogels en katten niet bij kunnen. Maar wanneer de houtstapel voorbestemd is tot paasbult dan wacht hen een droevig lot. Om te voorkomen dat de vogels en dieren levend verbranden, is het zinvol om de takken los te verspreiden rond de plaats waar het paasvuur moet komen en pas een paar dagen van te voren de bult op te bouwen. Dan kun je veel dierenleed voorkomen!

Overigens is het ook wettelijk verboden om nestplaatsen van vogels te vernielen en beschermde vogels en dieren te doden. Maar voorkómen is in dit geval de meest aangewezen weg.

Ter illustratie een plaatje van een Heggenmus die al na een paar dagen een stapel snoeihout in een woonwijk in bezit had genomen en daar de hele dag aan het zingen was. Uit dezelfde stapel klonk al gezellig mussengetjilp. Gelukkig heeft de gemeente het hout na een week, op 21 maart, wel laten opruimen.

Bomenbelang vraagt de gemeente om te handhaven

De Vereniging Bomenbelang Bronckhorst is het afgelopen jaar begonnen met het indienen van formele handhavingsverzoeken bij de gemeente Bronckhorst.

Bij de eerste twee bleek weinig bereidheid om op ons verzoek in te gaan. De verzoeken werden maar half beantwoord. Eén is ten onrechte doorgestuurd naar de provincie.

Over Giezenkampweg

Onze vraag: handhaaf op niet-geregistreerd grondgebruik
Verzoek niet beantwoord.

Over Kerkhoflaan/Vorden

Onze vraag: handhaaf op beschadiging groeiplaats.
Verzoek niet beantwoord.

Beide handhavingsverzoeken hebben we opnieuw ingediend en toegespitst op één overtreden regel, zodat we verwachten dat daar nu wel antwoord op komt.

Nieuw verzoek is ingediend over het **Lekkerbekje** bij Vorden: ophogen van bosgrond (met 1 meter) en grondopslag onder de kroonprojectie die leidt tot de dood van bomen. Hier gaat met name over overtreding van de voorschriften uit het bestemmingsplan.

Verder een verzoek rond het ophogen van een landbouwperceel (Agrarisch met waarde), het dempen van en bermgreppel en het ophogen van bodem onder de kroonprojectie van laanbomen. Ook hier gaat het om overtreding van het bestemmingsplanvoorschriften.

Tot slot is er een handhavingsverzoek gestuurd over het in gebruik nemen en doorploegen van wortels van laanbomen aan de **Winkelsweg** bij Hengelo. Hier gaat het met name om niet geregistreerd grondgebruik.

We zijn zeer benieuwd naar de reacties op onze handhavingsverzoeken. De afdeling handhaving bij de gemeente heeft wat wijzigingen ondergaan en er is wat meer politieke aandacht voor handhaving. Dus we hopen dat onze verzoeken nu effect gaan hebben!

Figuur 1 Lekkerbekje: grondopslag onder kroonprojectie die leidt tot de dood van bomen

Figuur 2 Kerkhoflaan: afstervende laanbomen 2020, Kerkhoflaan

Figuur 3 nieuwe verharding en opslag onder kroonprojecten laanbomen, Kerkhoflaan

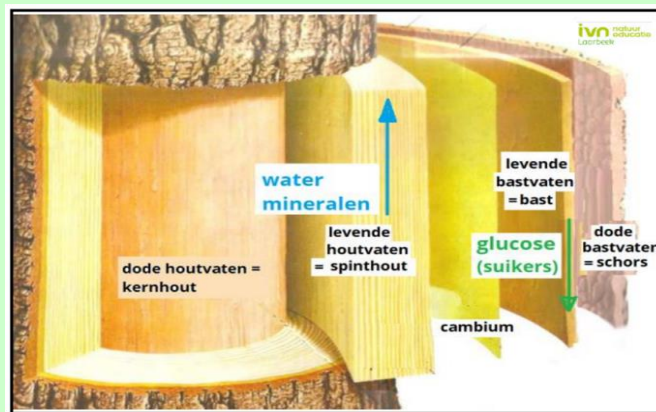
Figuur 4 Herplante bomen Kerkhoflaan. Betaald met belastinggeld

Bomencursus voor beginners

De eerder aangekondigde bomencursus, een samenwerking van VBB en IVN, is dinsdag 25 maart in Buurthuis Varssel van start gegaan. Vooraf wisten we niet of zich voldoende deelnemers zouden melden, maar gelukkig was de belangstelling erg groot. Uiteindelijk moesten we nog 10 mensen op de wachtlijst zetten. Na elke cursusavond ontvangen de deelnemers een korte samenvatting van wat er besproken is. Aan het eind van de cursus kunnen zij een enquête invullen om aan te geven wat zij van de cursus vonden.

De eerste cursusavond had als thema 'De boom als individu' en ging vooral in op de uiterlijke beschrijving van de boom als soort. Geen enkele boom is hetzelfde en toch delen ze allerlei uiterlijke kenmerken zoals stam, wortels, takken, kruin enz. zoals we die dagelijks om ons heen kunnen waarnemen.

De onzichtbare boom, de boom zoals die van binnen functioneert met de sapstromen die net onder de bast stromen, gaf voor velen nieuwe informatie of op zijn minst een goede herhaling. De houtvaten die mineralen met water omhoog transporteren en de bastvaten die de suikers vanuit de bladeren naar beneden brengen.

Op dit punt konden we al direct aanhaken op klimaatverandering en hoe die de beukenlanen aantast. In hete zomers staat de zon ongenadig te branden op de dunne, egale schors van de beuk. Hierdoor wordt de temperatuur in de beuk en met name in de sapstromen zo hoog dat deze "aan de kook komen" en geen koelende werking meer kunnen geven aan de bast. Deze scheurt dan beetje bij beetje kapot. De binnenkant van de boom komt bloot te liggen, de sapstromen worden onderbroken en grote plakken schors komen los. De boom is ten dode opgeschreven.

Wat dit in de praktijk betekent konden we goed zien tijdens de **eerste excursie** op Landgoed Zelle op 22 maart. In twee groepen vertrokken we onder leiding van elk twee IVN gidsen voor een rondje over het landgoed. Bosbouw was vroeger een belangrijke bron van inkomsten voor het landgoed, maar na de Tweede Wereldoorlog veranderde dat, hout bracht steeds minder op. Het bestaande bos is echter nog steeds een voortzetting van het productiebos van vroeger met veel grove den, douglas spar, fijnspar en lariks.

Over elk van de bomen viel veel te vertellen. Handig om te weten dat je de sparren, dennen en lariksen kunt onderscheiden aan hun naalden en het ezelsbruggetje van de beginletter dat daarbij hoort. Bij de sparren zijn de naalden per stuk (solo) aan de tak bevestigd, bij de dennen is dat per twee (duo) en bij de lariksen zijn dat meerdere naalden in een toefje bij (legio). De kegels die je vaak onder de boom ziet liggen zijn ook heel verschillend en kunnen je helpen de boom te determineren, want de takken met naalden zitten vaak hoog.

Fijnspar zagen we niet zoveel. Er zijn veel percelen gerooid vanwege de gevreesde letterzetter, een klein bruin kevertje dat eerst zwakke volwassen bomen aantast, maar bij gebrek aan zwakke bomen ook gezonde bomen en andere soorten zoals lariks gebruikt om zich te vermenigvuldigen en zijn verwoestende gangen te boren.

We zagen veel volwassen Douglas sparren, imposante bomen die snel groeien en in Europa een hoogte van 50 m. kunnen bereiken. Ze hebben weinig last van ongedierte en zijn dus heel populair bij bosbouwers. Bij sommigen krijgt deze boom als exoot een minder gunstige pers. In het begin van de 19^e eeuw werd hij vanuit Noord-Amerika door de Schot David Douglas bij kwekers geïntroduceerd en in Nederland vanaf de twintigste eeuw veel aangeplant. Het is dus een nieuweling in het bomenbestand die verder weinig natuurwaarde aan het Nederlandse landschap toevoegt.

We hebben het overigens over de lariks, maar in feite zien we in Nederland zowel de inheemse of Europese lariks (*larix decidua*) en Japanse lariks (*larix kaempferi*). Beide lopen in het voorjaar mooi frisc groen uit en kleuren in de herfst prachtig geel. Bijzonder dat het een bladverliezende naaldboom is.

Het viel veel deelnemers op dat er hier en daar in de bospercelen groepjes jonge aanplant stond. De aanplant werd beschermd door een plastic koker per boompje, maar de boompjes stonden wel heel dicht op elkaar. Via de beheerder van het landgoed hoorden we later dat het meer klimaatbestendige aanplant betrof, zoals bijvoorbeeld linde. Ze staan dicht op elkaar zodat ze dan samen opgroeien. Het doel is dat er uiteindelijk ongeveer 3 boompjes van elk groepje groot worden. De andere boompjes bieden dus eigenlijk bescherming voor de drie overblijvers.

Al met al zijn we met name veel te weten gekomen over naaldbomen en hoe het met het productiebos werkt. De zon scheen volop, de stemming was goed. Wij kijken uit naar de volgende cursusavonden en de excursie op landgoed Hackfort.

